

P. Fuzier

Over Gideon en Barak

‘En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken als ik vertel van Gideon, Barak, Simson, Jefta, David, Samuël en de profeten’.

Hebreeën 11:32

Waarom valt de vijand het volk van God zo vaak en zo hard aan? Waarom laat God dit toe? De geschiedenis in Richteren geeft het antwoord op deze vragen: Omdat *‘de Israëlieten deden wat slecht was in de ogen van de HEERE’*, komt de Heer zelf tussenbeide om ze over te leveren in de handen van Jabin, de koning van Kanaän, en daarna ook in de handen van de Midian (Richt. 4:1, 2; Richt. 6:1).

De vijand kan zijn gang gaan omdat de Heer Zijn volk tijdelijk aan hem overlevert. De liefde van God voor Israël brengt Hem er toe een bestuurlijk oordeel over Israël uit te oefenen. Ongetwijfeld had God Zijn volk veel liever gezegend en het in vrede gelaten. Maar de hernieuwde ontrouw van de Israëlieten dwingt Hem om de vijand zijn gang te laten gaan.

Onze gebreken, die wij steeds weer toelaten en niet oordelen, brengen Hem er toe de vijand toe te staan om te handelen met zijn vreselijke aanvallen. Ondanks Zijn liefde voor ons. Vaak stappen wij zo gemakkelijk over onze gebreken heen. Wij denken vaak dat we ons kunnen verontschuldigen door te kijken naar het voorbeeld van andere kinderen van God, die nog meer kwaad doen dan wij. Wij denken dan dat hun veronderstelde schuld in staat is onze onschuld te bewijzen, of minstens onze manier van doen te rechtvaardigen. Tenslotte wennen we aan zoveel tekortkomingen dat er een zekere verharding over ons komt. Wij gaan dan denken dat, omdat de dingen een tijd lang goed gaan, zij altijd op dezelfde manier zullen doorgaan. Maar God, die ons liefheeft, kan dat niet toestaan. Zeker, Hij is genadig en heeft geduld met ons. Hij waarschuwt ons herhaaldelijk en roept ons

elke keer weer terug. Hij berispt ons elke keer als het nodig is. Maar als we ongevoelig blijven en volharden in de halsstarrigheid van ons boze hart, wordt Hij genoodzaakt om te handelen. Zijn volk wordt dan aan de vijand overgeleverd!

Het is te hopen dat we dan het waarom van deze aanvallen van de vijand begrijpen, in plaats van te blijven stilstaan bij de bijkomende omstandigheden! Dit kan ons er op de allereerste plaats toe brengen om ons voor God te verootmoedigen. Voor alles wat in ons persoonlijk leven, en in het leven van de gemeente, niet naar Zijn wil en tot Zijn eer is. Daar wil God ons brengen en dat is het echte doel van de tucht, die Hij uitoefent. Als de vijand zich laat zien, of dat nu is met al zijn macht of met listen en valstrikken, dan moeten wij strijden. Bidden - in Richteren lezen we dikwijls dat de Israëlieten *'tot de Heer riepen'* - maar ook strijden. Dat leert Richteren ons ook. Omdat onze geduchte vijand het, voor ons zo noodzakelijke, voedsel en de benodigde wapens voor de strijd van ons weggenomen heeft, wordt die strijd nog moeilijker. Hoe kunnen we dan Ef. 6:10-11 verwerkelijken: *'Overigens, sterkt u in de Heer en in de kracht van zijn sterkte. Doet de hele wapenrusting van God aan, om te kunnen standhouden tegen de listen van de duivel'*.

Barak

De Midianieten verwoestten de opbrengst van het land en laten voor Israël niets over om van te leven. Schild noch speer wordt gezien onder de veertigduizend in Israël in de dagen van Jabin. Er zijn geen verdedigings- of aanvalswapens (Richt. 6:3-6; 5:8). Dan is het logisch dat we tot zo weinig in staat zijn. Wij hebben de wapenrusting van God niet aan. Aan de andere kant kiezen we, in meer of mindere mate, door onze zwakte, de vrede boven de strijd. Dat is het gevolg. Zelfs als we daarvoor ernstige concessies moeten doen.

Heber, de Keniet, is daarvan een voorbeeld. In plaats van de tegenstander te bestrijden, sluit hij vrede met hem. Hij heeft zich afgescheiden van zijn eigen stam en vrede gesloten met Jabin, de vijand van het volk (Richt. 4:11, 17). Maar let hier op de trouw van Jaël, zijn vrouw. Ondanks de schuldige zwakheid van haar man, aarzelt ze niet om het hoofd van het vijandelijke leger te doden in haar tent¹.

De vijand kan ons allerlei gedachten influisteren. Bijvoorbeeld:

¹ Een beeld van wat een vrouw, standvastig in haar godsvrucht, kan doen in haar eigen huis, ondanks de openlijke afval van haar man.

- Doe toch wat concessies, kom mij wat tegemoet;
- Haal je geen moeilijkheden op de hals;
- De zaak waar je voor vecht is al die moeite niet waard;
- Het is verstandiger om wat toe te geven, dan je in een strijd te wikkelen waarvan de gevolgen van te voren niet zijn te overzien;
- Is deze strijd niet een strijd tussen broeders?
- Is het niet beter om God te laten handelen op Zijn tijd, terwijl we geduldig wachten en veel bidden of Hij ons wil bevrijden?

Op het eerste oog lijkt dit allemaal heel goed. Maar juist dat gedrag maakt de weg vrij voor de vijand, die op zijn gemak zijn afbraak en slopend werk voort kan zetten.

Bij Barak hebben wij een voorbeeld van dit gebrek aan moed. Daarom probeert hij de strijd te ontwijken. Al de genade van God, en de beslistheid van Debora, is nodig geweest om hem er eindelijk toe te brengen om tienduizend man van Zebulon en Naftali te verzamelen en zich naar het slagveld te begeven. Daar wordt hij de toeschouwer van de overwinning die door de Heer is behaald Hij heeft Sisera in zijn hand overgegeven (Richt. 4:8-16). Het voorbeeld wordt nog schrijnender bij Ruben, Gilead, Dan en Aser. Die hebben veel voorwendzels, net zoals de inwoners van Meroz, om zich verre van de strijd te houden. Gideon daarentegen trekt, ondanks zijn erkende en beleden zwakheid, ten strijde nadat hij daarvoor is gevormd en voorbereid.

Als we het verhaal in Richteren gelezen hebben, zouden wij Barak zeker niet onder de strijders van het geloof rekenen, in Hebrreeën 11. Maar de Heer, Die niet blijft staan bij de uiterlijke schijn, heeft in het hart van Barak een waarachtig geloof gezien. Wat een bemoediging voor ons. Wij kunnen net als Barak gebrek aan kracht hebben, maar God zal daar doorheen kijken als er ook maar een beetje geloof in ons is om voor Zijn eer te strijden. Ondanks de aarzelings van een krachteloze Barak, wordt de overwinning behaald. Inderdaad, de Heer behaalt die. Hij, en Hij alleen, kan die behalen. *'En de HEERE bracht Sisera met al zijn strijdswagens en heel zijn leger door de scherpte van het zwaard in verwarring vóór Barak (Richt. 4:15)*². Maar van welke instrumenten bedient Hij zich? Van Barak, Debora en Jaël. Dat spreekt van de zwakte van het volk in die dagen van verval.

² Vergelijk met 6:16; 7:7, 22

Richteren 4 geeft ons maar weinig bijzonderheden van de strijd. Wij lezen er meer over in Richteren 5. In haar lofzang - waar Barak zich bij aansluit - roemt Debora de bevrijding. Het is een teken van een tijdelijke opwekking van het volk. Zij wekt de Israëlieten op om de Heer te prijzen en dat op de eerste plaats omdat: *'Nu de leiders in Israël de leiding hebben genomen, nu het volk zich vrijwillig gegeven heeft, loof de HEERE!'* (Richt. 5:2) ³. Ondanks het verval, de zwakheid van het volk en het gebrek aan kracht tot de strijd, heeft God toch gewerkt. In de enkeling en in het hele volk, waarvan wordt gezegd: *'Het heeft zich vrijwillig gegeven'*. Als dat zo is, is het wel een reden voor dank aan God. Zij, aan wie God onder Zijn volk een bijzondere verantwoordelijkheid heeft toevertrouwd, worden geroepen om zich naar voren te begeven op de dag van de strijd. We begrijpen dat er enige aarzeling is om dat te doen. We zeggen graag dat we er niet bekwaam voor zijn; dat anderen dat veel beter kunnen enz. Want in elke strijd vallen er klappen. Ieder moet zijn eigen verantwoordelijkheid nemen en zich vrijwillig aanbieden. Niemand kan zeggen: deze strijd is niet mijn zaak, ik heb er geen deel aan. Velen zijn blij als de strijd afgelopen is, om dan in vrede de vruchten te genieten van de overwinning (Richt. 5:10). Maar enkelen hebben gestreden, terwijl heel Israël tot de strijd geroepen was. Niet het hele volk strijdt, maar slechts een gedeelte ⁴. Maar dat is wel de vertegenwoordiging van Israël in zijn geheel: *'Toen daalden de overgeblevenen af naar de machtigen'* (Richt. 5:13) ⁵.

Een kostbare aanmoediging voor de getrouwe is dat God hen kent, die geschikt zijn om te strijden. Hij kent ook hen, die graag achterblijven. Efraïm, Benjamin, Zebulon en Issaschar met hun vorsten hebben zich zonder aarzeling aangeboden om de strijd van de Heer te voeren (vs. 14, 15). Helaas is hun voorbeeld niet gevolgd door Ruben, Gilead, Dan of Aser. Evenmin door de inwoners van Meroz!

³ De NBG geeft hier: 'Omdat men zijn lokken los liet hangen in Israël, omdat het volk vrijwillig zich aanbood, prijst de Here!' De Staten vertaling zegt: 'Looft den HEERE, van het wreken der wraken in Israël, van dat het volk zich gewillig heeft aangeboden.' Terwijl de Engelse Darby vertaling (de broeder gebruikt de Franse versie hiervan waarschijnlijk) zegt: 'For that leaders led in Israël, For that people willingly offered themselves' Dat verklaart de gedachtegang van onze broeder.

⁴ Darby: 'The come down, thou, the remnant of nobles, [as his] people;' Ook in dit vers is er een verschil in de vertaling.

⁵ Darby: 'Jehovah! Come down with me in the midst of the mighty ones.' Darby geeft hierbij in de voetnoot: Or 'against the mighty.' Terwijl de SV zegt: de HEERE doet mij heersen over de geweldigen

Voor Ruben zijn *'de overleggingen van het hart groot'*. Wie kent alle overleggingen van het hart die zoveel gelovigen hebben tegengehouden? Ze zijn geroepen tot de strijd van God; de strijd voor de waarheid; de strijd voor het geloof, eenmaal aan de heiligen overgeleverd (Jud. :13). De gevoelens van genegenheid, voor een oudere of een broeder in Christus, hebben dikwijls de voorrang boven alle andere overwegingen en zo blijft men achter op de dag van de strijd. In Hebrëen 11 wordt ons ook het voorbeeld van Abraham gegeven, maar niet onder de strijders in het geloof van vers 32. Maar onder hen, die volharding, vertrouwen en gehoorzaamheid van het geloof hebben laten zien. Toen het er om ging om God te gehoorzamen heeft Abraham alle gevoelens van zijn hart het zwijgen opgelegd, ondanks de beproeving (Hebr. 11:17-19). Hij moest zijn zoon, zijn enige, die hij liefhad, offeren. En in zijn hart is hij tot aan het brandoffer geweest. God wist, dat Abraham, als Hij zijn arm niet tegengehouden had, doorgedaan zou zijn.

Bij Ruben zin we heel iets anders! In plaats van in de strijd te gaan, blijft hij tussen de schaapskooien om naar het geblaat van de kudden te luisteren. Hij wil genieten van de materiële voorspoed, in plaats van de zegeningen door God gegeven. Dat vormt voor Ruben een verhindering op de dag van de strijd. Helaas heeft Ruben meer navolgers dan Abraham. Ze worden gekenmerkt door een gebrek aan moed. In plaats van zich bereid te verklaren om te gehoorzamen en te strijden, als de belangen van Christus op het spel staan, houden zij zich afzijdig na lange overleggingen van het hart. In Gen. 12:3, 9 en 10 is nergens sprake van lange overleggingen van het hart.

Gilead is evenmin geneigd om te strijden. Gilead stamt uit het geslacht van Manasse ⁶. Het land Gilead is verdeeld onder Ruben, Gad en de halve stam van Manasse. Wij weten dat Ruben, Gad en de halve stam Manasse aan de overkant van de Jordaan zijn gebleven, in plaats van het land Kanaän in bezit te nemen. Dit maakt Richteren 5:17 begrijpelijk. *'Gilead bleef aan de overzijde van de Jordaan'*. Dat is een beeld van die christenen, die hun hemelse positie niet in praktijk brengen. Ze zijn tevreden met een aards christendom en zijn daarom helemaal niet van plan deel te nemen aan de strijd. Die moet men toch leveren als men een getuigenis voor Christus wil handhaven. Een trouw getuigenis. Eigenlijk weten zij niet eens wat dit getuigenis is en daarom heeft het in hun ogen weinig waarde. Want men is niet voorbereid om te strijden en te overwinnen voor iets, waar men geen prijs op stelt.

⁶ 1 Kron. 5:14 noemt dan ook een Gilead onder de Gadieten.

‘En Dan, waarom verbleef hij bij de schepen? Aser bleef zitten aan de kust van de zee en bleef bij zijn havens’ (vs. 17). Veel christenen worden zo in beslag genomen door hun zaken, dat ze helemaal toegewijd zijn aan tijdelijke dingen! Zij hebben te veel bezigheden en hebben heus geen tijd om aan de strijd voor Christus en Zijn getuigenis te denken. Nog minder om er deel aan te nemen. Is dat voor hen wel van enig belang?

Terwijl Ruben, Gilead, Dan en Aser zo te kort schieten, zijn er anderen die een ware toewijding laten zien voor de belangen en de heerlijkheid van Christus. *‘Zebulon is een volk dat zijn leven heeft versmaad tot de dood toe, Naftali evenzo, op de hooggelegen velden’* (vs. 18) ⁷. Wat een beloning zullen die getrouwen krijgen, die ondanks smaad en lijden, bereid zijn geweest hun leven als offer te geven. Van hen wordt gezegd: *‘Zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe’* (Openb. 12:11).

Deze strijders beroemen zich niet op behaalde overwinningen. Zij weten wel, net zoals David het later zal zeggen, dat de strijd van de Heer is (1 Sam. 17:47). *‘Vanuit de hemel streden zij, vanuit hun banen streden de sterren tegen Sisera’* (vs. 20) ⁸. Zij strijden in hun grote zwakheid en rekenen op Hem die almachtig is. Hij zal Zijn kracht openbaren in de zwakke instrumenten die Hij wil gebruiken.

Nu volgt er een vervloeking die uitgesproken wordt over Meroz en zijn inwoners (vs. 23). Waarom worden zij vervloekt? Omdat zij niet naar de strijd zijn gekomen en de Heer niet hebben geholpen met de helden (vs. 13) van wie de kracht alleen in God is. De uitdrukking die hier gebruikt wordt is zeer merkwaardig. De inwoners van Meroz *‘zijn de HEERE niet te hulp gekomen met de helden’*. De Heer strijdt en niet de een of andere mens of een of andere groep mensen. De Heer en Zijn getuigenis is in gevaar en men moet Hem ter hulp komen.

Aan de ene kant is het waar, dat de strijd van de Heer is. En alleen Hij kan de overwinning geven. Aan de andere kant wil Hij een beroep doen op de Zijnen, zodat zij komen strijden en in zekere zin *‘Hem te hulp komen’* in het gevaar dat aanwezig is. Wat een belang en wat een waarde geeft dat aan de te leveren strijd! Wie kan dan nog weigeren om de Heer te hulp te komen.

⁷ Vergelijk met Richt.4:10

⁸ Vergelijk met 4:6,7; 14-16

Gideon

Uit Richteren kunnen we een les trekken over strijd, uit de geschiedenis van Gideon⁹.

De vijand probeert op alle mogelijke manieren het volk van voedsel te beroven. Gideon is zich bewust van de gevolgen daarvan. Hij houdt zich actief bezig met de middelen waarover hij beschikt. Hij heeft een beetje tarwe in veiligheid weten te brengen, buiten het zicht van de Midianieten (Richt. 6:3-6 en 11). God weet waarmee ons hart bezig is en welk doel wij nastreven. De Engel van de Heer, die aan Gideon verschijnt, zegt meteen: *'De HEERE is met u...'* (vs. 12). Met andere woorden: de Heer keurt goed wat je doet. Het belang dat je in Zijn volk stelt, verzekert je van de tegenwoordigheid van de Heer. Hij is aan je zijde met al Zijn steun.

Maar Gideon laat nog een andere merkwaardige karaktertrek zien. Hij maakt geen enkele aanspraak op zijn kracht. Integendeel, hij benadrukt zijn zwakheid: *'Zie, mijn geslacht is het armste in Manasse en ik ben de jongste in mijn familie'* (vs. 15). Zo iemand is geschikt om de strijd van de Heer te voeren door:

- De gedachten die hem bezighouden.
- Het belang dat hij stelt in het volk van God.
- Het werk dat hij doet, om voor dit volk enig voedsel te redden.
- Het besef dat hij heeft van zijn geringheid en ongeschiktheid.

Dat alles maakt van hem het instrument waarvan God zich kan bedienen.

Maar, wordt hij direct geroepen om te strijden tegen de Midianieten? Nee. De dienst begint altijd thuis en de strijd soms ook. Zijn vader, Joas, heeft een altaar en een Asjera¹⁰. Wat een vernedering! Er moet dan ook eerst strijd gevoerd worden tegen deze tegenstander. Gideon vreest bij de gedachte dat hij het altaar van Baäl,

⁹ 'de houwer, de hakker'

¹⁰ een vrouwelijke vruchtbaarheidsgodin van de Kanaänieten (Astarte, Anath) Betekenis: 'Bosje' Dit was de beboste plek (als verwijzing naar de oorsprong van leven) waar de mensen naar toe gingen. De Fenicische Asjera fungeerde als bemiddelaar voor de mensen met haar echtgenoot El (Baäl). Mensen die gunsten van deze god verlangden, stelden hun vragen aan Asjera en vroegen haar voorspraak. Zij was de enige die rechtstreeks met de 'grote' god kon communiceren.

dat van zijn vader is, moet omverwerpen en de Asjera omhakken. Wij kunnen zijn angst begrijpen. Zouden wij niet teruggeschrokken zijn? Hij kan veel argumenten bedenken om niet te hoeven doen wat bevolen is, maar het geloof redeneert niet. Gideon gehoorzaamt zonder enige tegenspraak, zoals Abraham vroeger heeft gedaan. Weliswaar in de nacht, maar hij gehoorzaamt toch!

De gevolgen daarvan blijven niet uit. De mannen uit de stad zeggen: *'Breng uw zoon naar buiten. Hij moet sterven, omdat hij het altaar van de Baäl heeft afgebroken en de gewijde paal die erbij stond, omgehakt'*. Maar Joas antwoordt: *'Wilt ú het voor de Baäl opnemen? Moet ú hem verlossen? Wie het voor hem opneemt, zal nog deze morgen worden gedood! Als hij een god is, laat hij het dan voor zichzelf opnemen, omdat men zijn altaar heeft afgebroken'*. Je kan zeggen, net zoals later van de Thessalonicenzen, dat hij zich van de afgoden tot God heeft bekeerd. Naast vrede ervaart Gideon ook een diepe vreugde, als hij de woorden van zijn vader hoort.

Het is een voorbeeld om na te volgen, in een vergelijkbare strijd! Wij zouden geen andere strijd moeten hebben dan tegen de vijand in Kanaän, de geestelijke boosheden in de hemelse gewesten (Ef. 6:12). Helaas ontmoeten we de tegenstander soms in ons eigen huis of in het huis van familie. Staan wij klaar om hem het hoofd te bieden en over hem te triomferen? Zijn er tegenwoordig nog Gideons? Ongetwijfeld heel weinig, zoals er ook heel weinig Jaëls zijn!

Nadat Gideon, ondanks zijn zwakheid en vrees, deze eerste strijd heeft overwonnen, is hij in staat om tegen Midian op te treden. Hij gaat met 32.000 man op stap. Dat lijkt een machtig leger, in staat om te overwinnen. Maar in dat geval zou Israëel zich beroemen op de overwinning en alles moet alleen ter verheerlijking van God zijn. De Heer laat Gideon allen wegsturen die niet geschikt zijn voor de strijd. Van deze 32.000 man blijven uiteindelijk 300 man over. De Heer zegt over hen: *'Door de driehonderd man die gelikt hebben, zal Ik u verlossen en Midian in uw hand geven'* (Richt. 7:1-8). Ik zal verlossen, Ik zal Midian in uw hand geven. Alles is van Hem. Maar laten we ook opmerken dat Hij instrumenten wil gebruiken om te strijden: *'Door de driehonderd man'*. Wat een bemoediging voor de strijd die we moeten leveren tegen een vijand, die zich nooit ontwapent. De aanvallen worden vaak steeds heviger en gevaarlijker.

God onderwijst ons door Zijn Woord. Mag het zo zijn dat Hij ons een geopend oor, kracht en bezieling mag geven, die ons zo dikwijls ontbreken in de strijd. Een strijd die we tot Zijn heerlijkheid moeten leveren, voor het handhaven van een trouw getuigenis.

'En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zal mij ontbreken als ik vertel van Gideon, Barak...' (Hebr. 11:32). Deze beide mensen komen voor in de lijn van de

geloofshelden van Hebrëen 11. Ze worden genoemd als voorbeelden, als strijders van het geloof! Ze hebben gestreden in dagen van verval en onze zwakheid is nog groter dan wij denken! Richteren 5:2 spreekt over de leiders, die de leiding genomen hebben over het volk dat zich vrijwillig heeft aangeboden. Wat een verantwoordelijkheid voor hen, die aan het hoofd staan ¹¹. Ze aarzelen misschien vaak, zoals Barak als hij voorop moet gaan in de strijd. Maar laten we niet vergeten, dat het een grote verantwoordelijkheid is voor hen die geroepen worden deel te nemen aan de strijd. Ze worden opgeroepen om niet Ruben, Gilead, Dan, Aser of Meroz na te volgen, maar juist Efraïm, Benjamin, Zebulon, Naftali en Issaschar! Laat er van ons niet gezegd kunnen worden: *'Zij zijn de HEERE niet te hulp gekomen, de HEERE te hulp met de helden'*.

Bron: Le Messager Evangélique 1961-259; Titel: De Gédéon, de Barak

¹¹ Vergelijk 1 Thess. 5:12,13